

Impactul ileostomei de protecție asupra dezechilibrelor electrolitice postoperatorii în chirurgia cancerului rectal: analiză retrospectivă

Sabrina Florentina Florea^{1,2}, Victor Constantin Stefanescu^{1,2}, Draga-Maria Mandi³, Cătălin Vlăduț Ionuț Feier^{4,5}, Dan Brebu^{4,5}, Sergiu Florin Bara^{4,6}, Mihai Alexandru Vasile⁷ and Daniel Cochior^{8,9}

¹1st Department of General Surgery, Dr. Carol Davila Central Military Emergency University Hospital, Bucharest, Romania

²Medicine Doctoral School, Titu Maiorescu University of Bucharest, Bucharest, Romania

³Department of Surgery, Coltea Clinical Hospital, Bucharest, Romania

⁴First Discipline of Surgery, Department X-Surgery, Victor Babes University of Medicine and Pharmacy, Timisoara, Romania

⁵First Surgery Clinic, Pius Brinzeu Clinical Emergency Hospital, Timisoara, Romania

⁶IInd Surgery Clinic, Timisoara Emergency County Hospital, Timisoara, Romania

⁷Department of General Surgery, Medlife Medical Park Hospital, Bucharest, Romania

⁸Department of Medical-Clinical Disciplines, Faculty of Medicine, Titu Maiorescu University of Bucharest, Bucharest, Romania

⁹Department of General Surgery, Monza Clinical Hospital, Bucharest, Romania

Rezumat

Introducere: Dezechilibrele electrolitice reprezintă complicații frecvente după rezecțiile rectale minim invazive, mai ales la pacienții cu ileostomie de protecție. Aceste dezechilibre pot afecta sever recuperarea postoperatorie, conducând la deshidratare, insuficiență renală și tulburări metabolice variate. **Obiective:** Studiul își propune să evalueze incidența și consecințele dezechilibrelor electrolitice la pacienții operați minim invaziv pentru cancer rectal, analizând diferențele dintre pacienții cu și fără ileostomă.

Metode: S-a realizat o analiză retrospectivă pe un lot de 117 pacienți cu adenocarcinom rectal supuși rezecțiilor rectale minim invazive între 2016 și 2023. Pacienții au fost împărțiți în două grupuri în funcție de prezența ileostomei de protecție. S-au evaluat riguros nivelurile preoperatorii și postoperatorii ale electroliților și complicațiile asociate.

Rezultate: Dintre cei 117 pacienți, 91 (77,8%) au avut ileostomă de protecție. Hipokaliemia și hiponatremia au fost semnificativ mai frecvente în grupul cu ileostomie, afectând 16,2% dintre pacienți în ziua a doua postoperatorie și scăzând la 7,7% în ziua a patra ($p=0,03$). Complicațiile legate de deshidratare au fost raportate la 3,4% dintre pacienți, iar insuficiența renală acută a fost observată în 0,9% din cazuri. Rata de reinternare a fost semnificativ mai mare la pacienții cu ileostomă (32,5%), predominant din cauza dezechilibrelor hidro-electrolitice ($p<0,01$).

Concluzii: Prezența ileostomei de protecție în chirurgia cancerului rectal este asociată cu un risc crescut de dezechilibre electrolitice postoperatorii și complicații ulterioare, subliniind importanța monitorizării și gestionării atente a acestor pacienți.

Cuvinte cheie: cancer rectal, ileostomă de protecție, dezechilibru electrolitic, hiponatremie, hipokaliemie, chirurgie minim invazivă